

Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

Δελτίο Επικοινωνίας Μελών Συνδέσμου Καλοσκοπιτών Παρνασσίδας “Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ”

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ “Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ”

Δ/ση Γραφείου: Πειραιώς 4 • Αθήνα • 104 31 • τηλ.: 210.52.38.158 • ΚΩΔΙΚΟΣ 2532 • www.kaloskopi.gr
(Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο: το εκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε' • ΧΡΟΝΟΣ 36ος • ΤΕΥΧΟΣ 158 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

Το ΘΕΙΟ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΡΑΜΑ

Το Πάσχα είναι η πρώτη από τις δυο μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης· η άλλη είναι τα Χριστούγεννα. Οι θρησκευτικές τελετουργίες διαρκούν όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα, από την Κυριακή των Βαΐων ως την Κυριακή της Λαμπρής, και συναποτελούν ένα ολοκληρωμένο «δράμα», με είσοδο, πάθη, «μμήσεις πράξεων», λυρικά μέρη, κορύφωση και κάθαρση.

Ένα τελετουργικό που αναπαριστάνει το θείο δράμα και βρίσκεται σε ανταπόκριση με το δράμα των ανθρώπων. Μέσα από τις τελετουργίες οι πιστοί φτάνουν στον εξαγνισμό και τη λύτρωση των ζώντων, και στην Ανάσταση των νεκρών, όπως το περιγράφει ο σύντομος πασαλινός ύμνος, ο χαρούμενος και θριαμβικός, που ψάλλεται τη στιγμή που ακούεται ο «καλός λόγος»:

*Χριστός ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας
και τοις εν τοις μνήμασι
ζώνη χαρισάμενος*

Θυμίζουμε ότι η παραδοσιακή βυζαντινή εικονογραφία παριστάνει την Ανάσταση ως «εις Άδου κάθοδον» του Χριστού, όπου ο αναστάς απλώνει το χέρι στον Αδάμ, για να τον σηκώσει και να ελευθερωθεί από τα δεσμά του θανάτου. Η άλλη παράσταση, που σχεδόν έχει πια επικρατήσει και παριστάνει τον Κύριο να υψώνεται πάνω από τον τάφο, κρατώντας μάλιστα ένα λά-

βαρο, αυτή έχει δυτική προέλευση και είναι προϊόν της αναγεννησιακής ζωγραφικής.

Αλλά καθώς οι τελετουργίες της Μ. Εβδομάδας συμπίπτουν με την ωραιότερη εποχή, την Άνοιξη, το θείο δράμα φαίνεται να ανταποκρίνεται επιπλέον στα πάθη και στην ανάσταση της ίδιας της Φύσης. Όμως αυτό θα μας πήγαινε μακριά και θα μας έβγαζε έξω από την αρμοδιότητα και τα όριά μας. Πάντως, φαίνεται πως αυτός

Η Ανάσταση του Κυρίου, από την πρόσφατη αιογράφιση του εξωκκλησίου Κων/νου και Ελένης (Κεφαλόβρυσο)
Αιογράφος Μάριος Πολυχρονιάδης

είναι ο λόγος που συνδέονται με τα Πασχαλόγιορτα και πολλά έθιμα που διατηρούνται ως σήμερα, παρά την πλήρη σχεδόν αστικοποίηση της ζωής, και τους δίνουν ιδιαίτερο χρώμα. **Τα κυριότερα από αυτά είναι τα κόκκινα αυγά και ο οβελίας.** Αλλά κατά τόπους διατηρούνται κι άλλα έθιμα, όπως οι «αγερμοί» του Λαζάρου, το «μοιρολόι της Παναγίας», τα βεγγαλικά κ.λπ.

Από όλα αυτά προκύπτει η αντίληψη ότι το «Πάσχα είναι για την εσοχή». Ποιός μπορεί να διαφωνήσει; Το

βεβαιώνουν όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα, που αρχίζουν να ερημώνονται από τα μέσα της Μ. Εβδομάδας: επιστροφή στη Φύση, που, Άνοιξη καθώς είναι, «ημέρη την καλή και τη γλυκιά της ώρα» αλλά και επιστροφή στις πατρογονικές ρίζες για πάρα πολλούς από τις χιλιάδες των αστών.

Από την εφημερίδα “Η Καθημερινή” Πάσχα 27 Απριλίου 2003

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

Δημαρχιακά

ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ - ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ ΟΚΤΩ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ

Με την αριθμ. 35/12.1.2011 απόφαση του Δημάρχου Δελφών κ. Νικ. Φουσέκη ορίστηκαν για τις οκτώ Δημοτικές Ενότητες του Δήμου οι ακόλουθοι αντιδήμαρχοι με θητεία δύο έτη 2011 και 2012.

Γραβιάς - Παρνασσού κ. Αθαν. Μανανάς
Καλλιέων κ. Λεωνίδα Καραγιάννης
Ιτέας κ. Παναγιώτα Λαΐνη - Καλλιαλή

Δεσφίνας κ. Ευστρ. Μαντζώρος
Δελφών κ. Ελένη Μπακαλουκά
Γαλαξειδίου κ. Βασιλ. Καραγιάννης
Άμφισσας κ. Παν. Ταγκαλής

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Όταν ο κ. Δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ορίζεται να ασκεί η αντιδήμαρχος κ. Παναγιώτα Λαΐνη-Καλλιαλή που αναπληρώνει τον κ. Δήμαρχο και όταν αυτή απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του Δημάρχου θα ασκούνται από τον αντιδήμαρχο κ. Αθαν. Μανανά.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ

Με την αριθμ. 16/12.1.2011 απόφαση του Δημάρχου Δελφών κ. Νικ. Φουσέκη ορίστηκαν οι αρμοδιότητες των παραπάνω Δημάρχων.

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στον αντιδήμαρχο κ. Αθανάσιο Μανανά για την ενότητα Γραβιάς - Παρνασσού με έδρα το Δημοτικό κατάστημα Πολυδρόσου έχουν ως ακολούθως:

α) έχει την ευθύνη της λειτουργίας όλων των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στις δημοτικές ενότητες Γραβιάς και Παρνασσού.

β) παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στις δημοτικές ενότητες Γραβιάς και Παρνασσού.

γ) μεριμνά για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που βρίσκεται στις δημοτικές ενότητες Γραβιάς και Παρνασσού.

δ) υπογράφει βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και λοιπά διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια των δημοτικών ενοτήτων Γραβιάς και Παρνασσού.

ε) συνεργάζεται με τους προέδρους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

στ) την εξυπηρέτηση και ενημέρωση των πολιτών για θέματα των δημοτικών ενοτήτων Γραβιάς και Παρνασσού.

ζ) την τέλεση πολιτικών γάμων στις δημοτικές

ενότητες Γραβιάς και Παρνασσού.

η) την εποπτεία και έλεγχο για τη διαφύλαξη των εντός των καταργούμενων Ο.Τ.Α. (τέως Δήμων Γραβιάς και Παρνασσού) υλικών και περιουσιακών στοιχείων.

θ) την έκδοση βεβαιώσεων μόνιμη κατοικίας.

ι) τη δημοτική - αστική συγκοινωνία, τους χώρους στάθμευσης, καθώς και τον έλεγχο της στάθμευσης των αυτοκινήτων.

ια) τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθαρισμό πεζοδρομών, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα τη λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, τις αρμοδιότητες στον τομέα των μεταφορών.

ιβ) τη χορήγηση και υπογραφή αδειών, την έκδοση αποφάσεων, την επιβολή κυρώσεων για τις ανωτέρω περιπτώσεις και την ευθύνη λειτουργίας των αντίστοιχων οργανικών μονάδων του Δήμου.

ιγ) την οργάνωση και λειτουργία όλων των κτιρίων των δημοτικών ενοτήτων Γραβιάς και Παρνασσού, καθώς και των κάθε είδους αθλητικών εγκαταστάσεων αυτών.

ιδ) τη χορήγηση της χρήσης - διάθεσης των αιθουσών και χώρων των δημοτικών ενοτήτων Γραβιάς και Παρνασσού για Πολιτιστικές και Κοινωνικές εκδηλώσεις, καθώς και των κάθε είδους αθλητικών εγκαταστάσεων.

Γενική Συνέλευση

Την Κυριακή το πρωί της 16ης Ιανουαρίου 2011 πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Novotel (πλατεία Βάθη) η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών του Συνδέσμου και η κοπή της βασιλόπιτας.

Η αίθουσα, όπως πάντα ήταν γεμάτη από φίλους και πατριώτες που και φέτος έδωσαν το "παρών".

Ήταν ένα ευχάριστο πρωινό και μια καλή για όλους μας ευκαιρία να ανταμώσουμε και να πούμε τα δικά μας. Προηγήθηκε Έκτακτη Γενική Συνέλευση με μοναδικό θέμα την τροποποίηση ορισμένων άρθρων του καταστατικού όπως η αλλαγή της έδρας του Συνδέσμου μας, που ορίζεται η Κολοσκοπή, η θητεία των μελών του Δ.Σ. που γίνεται τριετής καθώς και διάφορα διαδικαστικά θέματα.

Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης εξελέγη ο χωριανός μας **Ταξιάρχ. Μ. Κυριαζής** και χρέη γραμματέως έκανε η **Ζωή Κρανάκη-Πριοβόλου**. Ο πρόεδρος κήρυξε την έναρξη και έδωσε το λόγο στο χωριανό μας δικηγόρο **Νικ. Τζαμτζή**, ο οποίος ανέπτυξε τους λόγους που επέβαλαν την τροποποίηση ορισμένων άρθρων του καταστατικού.

Επί του θέματος δευτερολόγησαν οι κ.κ. **Κώστας Τούμπας, Γεώργ. Κωστής, Α. Βασιλειάδης, Γεώργ. Κόλλιας** με διάφορες προτάσεις.

Ομόφωνα η Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις τροποποιήσεις και εξουσιοδότησε την δικηγόρο Ν. Τζαμτζή να μεριμνήσει για την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Ακολούθως, ο λόγος δόθηκε στην πρόεδρο του Συνδέσμου μας **Βούλα Γρηγοροπούλου**, η οποία αφού ευχαρίστησε όλους μας για την πρόθυμη παρουσία μας στην Συνέλευση μας ευχήθηκε καλή υγεία και πολύ κουράγιο για τα δύσκολα που μας περιμένουν. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στα πεπραγμένα της χρονιάς που πέρασε, έκανε λόγο για συνεχή παρουσία των μελών του Συνδέσμου στο χωριό, τη συνεργασία του Δ.Σ. με δημοτικές και κοινοτικές υπηρεσίες, τόνισε τη μεγάλη προσφορά του ζεύγους **Μπάμπη και Μαρίκας Αντωνίου**, οι οποίοι στη μνήμη των γονέων τους **Κώστα και Κλειώς Αντωνίου** και **Ηλία Γκιώνη** ανέλαβαν τη δαπάνη και ανακαινίσθηκε η αίθουσα κάτω από το Πολιτιστικό Κέντρο, η χρησιμότητα και η οφέλεια της οποίας είναι μεγάλη για το χωριό μας.

Εξαιρετικά δύσκολο κατόρθωμα ήταν και για αυτή τη χρονιά, η έκδοση της εφημερίδας μας "Η Κουκουβίστα" που προχωράει σταθερά επί 36 χρόνια

και έφτασε στο 156 τεύχος χωρίς καμία διακοπή. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο έργο που σχεδιάστηκε για την αναμόρφωση του παλιού σχολικού κήπου και έγιναν τα πρώτα βήματα για την υλοποίησή του. Το Δ.Σ. ανέθεσε στον εργολάβο Παναγ. Βάρσο την αντικατάσταση της τοιχοποιίας της κάτω πλευράς που εφάπτεται της κοινοτικής πλατείας.

Μετά την ομιλία της πρόεδρου εκλήθη η ταμίας **Ρούλα Δανιήλ - Κορνάκου** η οποία διάβασε αναλυτικά τον οικονομικό απολογισμό της χρονιάς που πέρασε και έχει ως ακολούθως:

Έσοδα ευρώ	30.689,47
Δαπάνες	24.930,59
Υπόλοιπο	5.758,88

Την ταμία διαδέχθηκε στο βήμα ο πρόεδρος της εξελεγκτικής επιτροπής **Δημ. Ευστ. Ράπτης** ο οποίος διάβασε την έκθεση ελέγχου από την οποία προκύπτει ότι τόσο τα έσοδα όσο και τα έξοδα της χρήσης 1/1-31/12/2010 καλύπτονται από νόμιμα παραστατικά. Οι ενέργειες του Δ.Σ. ήταν νόμιμες και πρότεινε την απαλλαγή του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη. Η πρόταση έγινε ομόφωνα αποδεκτή.

Ο λόγος δόθηκε στον Πρόεδρο της Κοινότητας **Δημ. Τσιαμπά**, ο οποίος είπε τα ακόλουθα:

"Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι,

εκ μέρους της Τοπικής Κοινότητας σας εύχομαι Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά, Υγεία, προσωπική και οικογενειακή Ευτυχία.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τόσο τους απερχόμενους συνεργάτες μου για την πολύτιμη βοήθειά τους όλα αυτά τα χρόνια, όσο και τους δύο συντοπίτες μας που ανταποκρίθηκαν από την πρώ-

τη στιγμή στο κάλεσμά μου να συμμετέχουν ως συνυποψήφιοί μου στις Αυτοδιοικητικές εκλογές. Ακόμη να ευχαριστήσω όλους εσάς για την εμπιστοσύνη που μας δείξατε με την ψήφο σας και μας εκλέξατε και πάλι στην Τοπική Κοινότητα.

Την προηγούμενη τετραετία, με τη βοήθεια του Δημάρχου και τη δική σας, κάναμε ότι το καλύτερο μπορούσαμε για το χωριό μας. Το ίδιο υποσχόμαστε πως θα προσπαθήσουμε να κάνουμε και τα επόμενα χρόνια, παρόλες τις δυσκολίες που όλοι ξέρουμε ότι περνάει η χώρα μας.

Όλα τα έργα που ξεκίνησαν τα προηγούμενα χρόνια έχουν ολοκληρωθεί. Οι εκκρεμότητες που υπήρχαν στο δίκτυο ύδρευσης και τον προαύλιο χώρο του Κοινοτικού μας καταστήματος αποπερατώθηκαν. Όπως, όμως μας ενημέρωσε ο νέος Δήμαρχος, λόγω των δημοσιονομικών συνθηκών, εκτέλεση νέων έργων θα είναι πολύ δύσκολη. Εμείς όμως σαν Τοπική Κοινότητα και με τη βοήθεια όλων σας, θα προσπαθήσουμε για το καλύτερο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σας υπενθυμίσω και πάλι κάποια θέματα που απασχολούν την καθημερινότητά μας στο χωριό.

Μην αφήνετε τα αυτοκίνητά σας σε σημεία που περνάει το απορριματοφόρο του Δήμου γιατί δεν είναι δυνατή η αποκομιδή των σκουπιδιών και τους χειμερινούς μήνες η διέλευση του εκχιονιστικού μηχανήματος.

Επίσης μην αφήνετε σακούλλες με σκουπίδια

στους μικρούς κάδους του πεζόδρομου (στο τέλος αυτού υπάρχει μεγάλος κάδος σκουπιδιών) γιατί τα σκυλιά και οι γάτες τα σκορπίζουν και δημιουργείται ένα απαίσιο θέαμα.

Και πάλι σας εύχομαι Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά.

Σας ευχαριστώ.”

Ακόμη έλαβαν το λόγο ο **Νικ. Χ. Αυγερινός** που πρότεινε να τηρηθεί ενός λεπτού σιγή εις μνήμη του μακαριστού Ζαχ. Ι. Ραπτόπουλου, που απεβίωσε πρόσφατα και είχε προσφέρει σπουδαίες υπηρεσίες στο Σύνδεσμο και το χωριό.

Ο **Βαγγέλης Τσιρώνης** πληροφόρησε ότι χρειάζονται προστατευτικά έργα στο δρόμο προς τα Τσιρωνέικα, γιατί υπάρχει φόβος κατολισθήσεων ύστερα από τις τελευταίες εκσκαφές που έγιναν στο δρόμο αυτό. Ακόμη ο Βαγγέλης δήλωσε ότι προσφέρει 15 δένδρα καστανιών για να φυτευθούν σε ελεύθερους χώρους του χωριού.

Η πρόταση του Βαγγέλη είναι σημαντική και προκαλεί κυρίως τα νέα μας παιδιά να δείξουμε ότι λειτουργεί ο εθελοντισμός που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας, ώστε να συνδράμουμε τον πρόεδρο και να φυτευθούν έγκαιρα οι προσφερόμενες καστανιές.

Στο τέλος κόπηκαν οι πίττες του Συλλόγου “Αγία Τριάς” και του Α.Ο. “Αγγελος Σίμος” που έγινε μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς και πολλών ευχών για ένα καλύτερο καινούργιο χρόνο. Οι τυχερές που τους έπεσε το φλουρί η Νανά Τριανταφύλλου και η Μαριάννα Μαλεβίτση.

Η συγκέντρωση τελείωσε μέσα σε κλίμα χαράς και αισιοδοξίας που στηρίζεται στο γεγονός ότι οι χωριανοί μας εξακολουθούν να αγαπούν το χωριό και προπαντός δεν θέλουν να χάσουν την επαφή με τους συγγενείς και φίλους.

Καλή χρονιά και του χρόνου!

Καλή χρονιά και του χρόνου!

Οι πρόεδροι:

Κοινότητας Δ. Τσιαμπάς, Συλλόγων Β. Γρηγοροπούλου και Π. Δημόπουλος κόβουν τις πίττες της χρονιάς.

ΧΙΟΝΟΣΚΕΠΑΣΤΟ το χωριό μας

Αρχές Φεβρουαρίου το χωριό μας θύμιζε κάτι από τους παλιούς καιρούς όταν το χιόνι κυρίως τους μήνες Δεκέμβριο - Ιανουάριο ξεπερνούσε πολλές φορές το 1½ μέτρο. Τα νερά πάγωναν. Τα τζάκια δεν χόρταιναν ξύλα. Ξεφτυαρίζαμε τους δρόμους για να έχουμε επικοινωνία με τους γείτονες.

Φέτος ο περιφερειακός δρόμος και το κέντρο του χωριού άνοιξαν σύντομα. Δυσκολίες παρουσίασαν οι εσωτερικοί του δρόμοι. Το εκχιονιστικό μηχανήμα (συντροφιά του και ο πρόεδρος με συμπαραστάτη του τον Δημ. Χαμηλό) κατόρθωσε ύστερα από τρεις ημέρες αποκλεισμού να απελευθερώσει την Μαρία Τούμπα (Κωστάκου) στην Παναγία την Ελένη Ράπτη (Σαλταπίδα) και στον Κυριάκο Αξιώτη στην Αγιαννάκη. Η σφοδρότατη

ανεμοθύελλα κατέστρεψε το σύνολο των λαμπτήρων που φώτιζαν τους δρόμους του χωριού. Με ενέργειες του προέδρου και προσωπικής του εργασίας τοποθετήθηκαν νέοι.

Ένα δεύτερο σοβαρό χιονιά είχαμε τις ημέρες των απόκρεω, όπου πολλοί χωριανοί μας έδωσαν το "παρών" στην Κουκουβίστα. Άναψαν τα τζάκια τους και χάρις στη συνεχή και υπεύθυνη φροντίδα του προέδρου Δημ. Τσιαμπά που εξασφάλισε τον καθαρισμό το χιονιού και στον πιο μικρό δρόμο του χωριού, ένιωσαν άνετα και είχαν ευχάριστη διαμονή.

Ο ίδιος ο πρόεδρος τους προέτρεψε να αναχωρήσουν νωρίς το πρωί της Κ. Δευτέρας και έτσι γλίτωσαν την ταλαιπωρία της επιστροφής.

Ευχαριστούμε κ. Πρόεδρε.

Το εκχιονιστικό εν δράσει!

Ο πρόεδρος εκχιονίζει για να βγει από το σπίτι του.

Απόκριες στην Καλοσκοπή

Αχ! τι ωραία περάσαμε!!! αναφώνησαν η 12χρονη Λήδα και ο 7χρονος Οδυσσέας. Τα παιδιά φιλικού μας ζευγαριού που φιλοξενήσαμε το τριήμερο της Αποκριάς στην Κουκουβίστα.

Με το που έφτασαν, το Σάββατο το πρωί, εξαφανίστηκαν στην χιονισμένη αυλή όπου έφτιαξαν έναν κούκλο χιονάνθρωπο με μύτη από καρότο, ματάκια από μαύρα φασόλια γίγαντες και στόμα από ένα ξυλάκι.

Αμέσως μετά έστησαν, μαζί με τα παιδιά και τους γονείς τους που έμεναν τον ξενώνα της Γιούλας, έναν φοβερό χιονοπόλεμο στην κάτασπρη πλατεία της εκκλησίας. Το θέαμα με τα πολύχρωμα ρούχα τους καθώς και η φασαρία από τις χαρούμενες

φωνές τους έδωσαν μια διαφορετική νότα στο χωριό μας.

Η ίδια χαρούμενη σκηνή, εμπλουτισμένη με πιο πολύ κόσμο, έλκηθρα και snowbikew, δι-αδραματίστηκε και την Κυριακή στις Βρύζες, στην ολόλευκη τοποθεσία απέναντι από το καλαίσθητο, ζεστό και φιλόξενο μαγαζί του Βασίλη και της Μαρίας με τους μυρωδάτους καφέδες και τα καταπληκτικά γλυκά. Τέλεια ήταν και τα ομαδικά τραπεζώματα σε συγγενικά σπίτια.

Δεν ξέρω για σας, αλλά εμένα μου είχαν λείψει όλα αυτά.

+συν: Το μαγαζί "κιβωτός" που μένει πάντα ανοιχτό.

-πλην: το ότι καπνίζουν στο μαγαζί χωρίς σωστό εξαερισμό.

++συν: η μυρωδιά του ξύλου από αναμένα τζάκια και η βόλτα τη νύχτα με ομίχλη.

--πλην: η θερμοκρασία 3°C και η υγρασία 100% του εσωτερικού του σπιτιού μας μόλις φθάσαμε Παρασκευή απόγευμα.

+++συν: ο καθαρισμός των δρόμων 9.00 με 9.30 το πρωί της Κ. Δευτέρας από εκχιονιστικό και η προτροπή του προέδρου κ. Τσιαμπά να αναχωρήσουμε εγκαίρως γιατί ο καιρός θα χειροτέρευε. (δεν ταλαιπωρηθήκαμε στην επιστροφή από το μποτιλιάρισμα στην εθνική οδό).

---πλην: τελείωσε το τριήμερο πολύ γρήγορα.

Z.K.Π.

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ

Αθήνα 3-2-2011

ΠΡΟΣ:Τον Αντιδήμαρχο Δήμου Δελφών
κ. Αθανάσιο Μανανά**Εργασίες άμεσης προτεραιότητας της Τοπικής Κοινότητας Καλοσκοπής**

- Κοπή, κλάδεμα δένδρων και θάμνων και καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων εντός του οικισμού.
- Καθαρισμός αρδευτικού τσιμενταύλακα και κλάδεμα δένδρων κατά μήκος αυτού από θέση Κεφαλόβρυσσο έως πλατεία χωριού.
- Καθαρισμός αρδευτικών αυλάκων εντός του χωριού και ανακατασκευή ή επισκευή αυτών όπου χρειάζεται.
- Αντικατάσταση καμένων λαμπτήρων σε στύλους της ΔΕΗ σε όλο το χωριό (περίπου 30)
- Κοπή χόρτων, κλάδεμα δένδρων και καθαρισμός, γενικώς, του Κοιμητηρίου
- Επισκευή Οστεοφυλακίου (βάψιμο, ράφια ντέξιον κ.λπ.)
- Αποκατάσταση των σπασμένων πλακών του πεζόδρομου στην είσοδο αυτού από το σχολείο προς Κακοτράχη.

Ο Πρόεδρος
Τοπικής Κοινότητας Καλοσκοπής
ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΤΣΙΑΜΠΑΣ

Πάσχα στην Καλοσκοπή

Κάθε χρόνο το πασχαλινό μας τραπέζι με την οικογένειά μας, τα τραγούδια μας, το χορό μας πρέπει να γίνεται στο χωριό. Να ανοίξουμε το σπίτι μας για να κρατάμε την Καλοσκοπή ζωντανή.

Τα καταστήματα των Κ. Παντελάκη, Μ. Τσίγα, Αθ. Βλάχου και Κ. Κυριαζή έχουν κάνει τις προετοιμασίες τους και μας περιμένουν. Ραντεβού λοιπόν στην Κουκουβίστα μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ

Τη Μεγάλη Εβδομάδα η εκκλησία μας θα λειτουργήσει με το ακόλουθο ωράριο:

Κυριακή των Βαΐων: Θεία Λειτουργία το πρωί.

Απόγευμα Νυμφίος ώρα 7:30 μ.μ.

Μ. Δευτέρα - Μ. Τρίτη: Νυμφίος ώρα 7:30 μ.μ.

Μ. Τετάρτη: Ευχέλαιο. ώρα 5:00 μ.μ.,

Νυμφίος 6:00 μ.μ.

Μ. Πέμπτη: Ακολουθία 12 Ευαγγελίων, 7:30 μ.μ.

Μ. Παρασκευή: Λειτουργία 8:30 π.μ.

Επιτάφιος 7:30 μ.μ.

Μ. Σάββατο: Θ. Λειτουργία το πρωί.

Αναστάσιμη ακολουθία στις 11:00 μ.μ.

Κυριακή του Πάσχα: Η εορτή του πολιούχου μας Αγ. Γεωργίου συμπίπτει με τον εορτασμό του Πάσχα. Για τούτο τον εσπερινό της Αγάπης θα συλλειτουργήσει με ιερείς της Μητροπόλεως.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ: Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος τα λουλούδια για το στόλισμα του Επιτάφιου τα προσέφεραν η **Ιωάννα και ο Γεώργιος Πριόβολος.**

ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ το όραμα γίνεται πράξη

Θερμής υποδοχής έτυχε η πρόταση του Δ.Σ. για τη συγκέντρωση χρημάτων προκειμένου να γίνει αναμόρφωση του παλιού σχολικού κήπου. Πολλοί ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στην αγγελία - πρόταση και τούτο γιατί καταλαβαίνουν ότι είναι τεράστιας σημασίας για την εμφάνιση του χωριού μας να μην έχουμε εγκαταλελειμμένο το κέντρο του και να μην αναδείξουμε τα πλεονεκτήματά του.

Όσον αφορά πότε θα αρχίσουν τα έργα της αναμόρφωσης. Δέν είναι μακριά. Το Δ.Σ. συμφώνησε με τον χωριανό μας και εργολήπτη Παν. Βάρσο μετά το Πάσχα να αρχίσει η κατασκευή της τοιχοποιίας που εφάπτεται της κοινοτικής πλατείας και αποτελεί αντιστήριξη του κήπου.

Ευχόμαστε με τη συμπαράσταση όλων μας σιγά σιγά να γίνει ένας ζωτικός χώρος.

Η Βριτσούλα Καλλιεργείται

Οι καλλιέργειες που έκανε στην ποτιστική θέση της Βριτσούλας ο Βασίλης Κάλαϊ το περασμένο καλοκαίρι αποδείχθηκαν πολύ αποδοτικές. Είχε πλούσια παραγωγή πατάτας και φασολιών που τα διοχέτευσε σε καλές τιμές στην αγορά της Άμφισσας και γύρω χωριών.

Για την ερχόμενη καλλιεργητική περίοδο έβαλε στόχο, αφού συμφώνησε με τους ιδιοκτήτες των χωραφιών και κάνει την κατάλληλη προετοιμασία, μηχανικό εξοπλισμό, προμήθεια σπόρων, επιλογή καλλιεργειών κ.λπ., να φυτεύσει μια ποικιλία γεωργικών προϊόντων σε όλο το πλάτωμα των 20 περίπου ακαλλιέργητων στρεμμάτων της Βριτσούλας.

Δεν παρακολούθησε σεμινάρια ο Βασίλης

για να γίνει καλός καλλιεργητής. Έμαθε να σκάβει, να ξεβοτανίζει και να αγαπάει τη γη που του φέρνει ψωμί και χρήμα.

Το παράδειγμά του πρέπει να μας ανοίξει τα μάτια και να δούμε, ότι οι ηλιόλουστες πλαγιές της Καλοσκοπής, είναι κατάλληλες για καλλιέργειες που τα τελευταία χρόνια μπήκαν στο λεξιλόγιο των ελλήνων αγροτών ως **εναλλακτικές καλλιέργειες ορεινών περιοχών και φτωχών εδαφών**. Εδάφη δηλαδή που μπορούν να καλλιεργηθούν και να ευδοκιμήσουν η δαμασκηλιά, η μηλιά, η ροδιά, τα βατόμουρα κ.λπ. Δένδρα που θεωρείται ότι παράγουν αντιοξειδωτικά φρούτα και πουλιούνται αυτούσια η μεταποιημένα σε γλυκά, μαρμελάδες κ.α.

Με τα Χέρια Σταυρωμένα

Απόσπασμα από το βιβλίο της Αθηνάς Κακούρη

(αναβίωση αναμνήσεων παλιότερων, προσφορά για τους σημερινούς νέους)

“Είμαστε παιδιά που μεγαλώσαμε συγκατοικώντας με παππούδες και γιαγιάδες, ίσως ακόμη και με θείους και θειάδες, συχνά με προσωπικό ή και ναντάδες. Τα άτομα αυτά κατείχαν κλιμακωτά και διαφοροποιημένες θέσεις ποικίλου κύρους. Αρχίζοντας από το δυσθεώρητο ύψος όπου έστεκε ο Θεός, η Πατρίδα και -σχεδόν μαζί τους- οι γονείς, ακολουθούσαν πρόσωπα τα οποία είχαν όλα το δικαίωμα να μας νουθετούν. Εξ αυτών μερικά είχαν επιπροσθέτως το δικαίωμα και να μας τιμωρούν, ενώ τα ίδια αυτά πρόσωπα αλλού είχαν την ανάγκη ακόμη κι ενός μικρού παιδιού.

Το αίσθημα της ασφάλειας, ο σεβασμός στον κόπο του άλλου - αυτό εμείς τότε το μαθαίναμε αυτομάτως. Οι δουλειές του σπιτιού δεν είχαν τελειωμό, οι εξωτερικές δουλειές επίσης. Οι γονείς δεν δίσταζαν να βάλουν τα παιδιά τους να βοηθήσουν - στις αγροτικές οικογένειες τα παιδιά δούλευαν σαν μεγάλοι και συχνά απάνθρωπα. Σήμερα ένα πλήθος πράγματα γίνονται άσκοπα και ο καθημερινός μόχθος των γονιών καθόλου δεν υμνείται - δεν αναφέρεται καν στο παιδί- ούτε ακόμη περισσότερο του αναφέρεται ποτέ τίποτα για το τί χρωστάει στους γονείς του.

Το περίεργο είναι ότι κάτι μεταξύ δειλίας και αιδημοσύνης εμποδίζει τους γονείς να λένε

πως και η καρδιά στεγνώνει, πως γίνεται κι αυτή έρημη χώρα όταν δεν την ποτίζουν αισθήματα αγάπης και σεβασμού - και ανάμεσά τους ο σεβασμός στον κόπο του άλλου. Και πρώτα απ' όλα στον κόπο των γονιών τους.

Η αγάπη του Θεού, που τότε κανείς δεν διεννοείτο να αμφισβητήσει, ακριβώς όπως και τα καθήκοντα προς την πατρίδα, το αίσθημα της ασφάλειας, η ποικιλία των χώρων, ο σεβασμός στον κόπο του γονιού, η συμμετοχή του κάθε μέλους της οικογένειας στον κοινό αγώνα για τον επιούσιο και για την κοινωνική εκτίμηση, η συνείδηση της ποικιλίας των ιεραρχιών στη ζωή και στην κοινωνία που τα παιδιά λάβαιναν εξ' αρχής αυτά, κι ίσως μερικά άλλα μας ετοίμαζαν καλύτερα για τον κόσμο που θα συναντούσαμε βγαίνοντας από τα σπίτια και τα σχολεία μας. Ρητό ή απόφθεγμα που να υποδηλώνει τα δικαιώματά μας δεν νομίζω να άκουσα ποτέ μου.

Εκείνες οι γενεές, αυτοί που βρέθηκαν μεταπολεμικά νέοι, αυτοί ήταν που με την άπειρη δουλειά τους έφεραν μια Ελλάδα όπου τα μισά χωριά ήταν καμένα, όπου δεν είχε απομείνει ούτε γέφυρα, ούτε λιμάνι, ούτε πλοίο, ούτε εργοστάσιο, ούτε καν μουλάρι, την έφεραν λοιπόν τη ρημαγμένη εκείνη Ελλάδα, την ξανάστησαν στα πόδια της”.

Ας το προσπαθήσουν και οι σημερινοί νέοι.

ΚΟΥΤΑΛΕΑΙΝΑ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΜΙΑΣ ΜΑΝΑΣ

Γράφει ο Γιάννης Τριανταφύλλου (Πράντζας)

Β' μέρος - Συνέχεια από τεύχος 157

Την ήρεμη και ευτυχισμένη οικογενειακή ζωή των Κυριακαίων ήρθε να αναταράξει εκ θεμελίων ο άδικος χαμός του αρχηγού της οικογένειας, του Θύμιου Κυριάκη. Ένα πρωινό του Ιούλη ο Κυριάκης ξεκίνησε με τα ζωντανά του να πάει στην περιοχή της Τράκας για να θερίσει σιτάρι. Σαν έφτασε στο χωράφι του έδεσε τα ζωντανά του να βόσκουν και στρώθηκε αμέσως στη δουλειά. Θερίζοντας άφηνε σκόρπια μες στο χωράφι τα χειρόβολα του σιταριού, όπου αργότερα θα τα έδενε σε δεμάτια.

Τις απογευματινές ώρες νάσου και φάνηκε ένα κοπάδι πρόβατα Δρεμισιώτικα. Ο τσοπάνος του κοπαδιού τα άφησε ελεύθερα να βόσκουν μέσα στη θερισμένη καλαμιά χωρίς να λαμβάνει υπόψη ότι το θερισμένο σιτάρι δεν είχε ακόμα μαζευτεί και τα πρόβατα άρχισαν να τρώνε και τα χειρόβολα του σιταριού που ήταν σκόρπια μες στο χωράφι. Ο Κυριάκης άρχισε να διαμαρτύρεται και επειδή τον έπνιγε το δίκαιο δεν αποκλείεται να πιάστηκαν και στα χέρια με τον τσοπάνο. Γεγονός είναι ότι ο Δρεμισιώτης τσοπάνος ονόματι Ντουαλέτας που οπλοφορούσε έριξε και σκότωσε τον άτυχο Κυριάκη. Η γυναίκα του η Κουταλέαινα βλέποντας ότι ο άντρας της βράδιασε κι ακόμα να έρθει από το χωράφι άρχισε ν' ανησυχεί ότι κάτι θα του συνέβη, και έφυγε μόνη ολονυκτίς και πήγε στο χωράφι στην Τράκα προς αναζήτησή του. Εκεί την βρήκαν το πρωί άλλοι χωριανοί να οδύρεται, δίπλα στον σκοτωμένο άντρα της, για το κακό που τη βρήκε. Την βοήθησαν να σταθεί στα πόδια της, φόρ-

τωσαν τον άντρα της στο μουλάρι και τον έφεραν στο χωριό για την ταφή.

Ο άδικος χαμός του Κυριάκη συνεκλόνησε τη φιλήσυχη μικρή κοινωνία του χωριού μας. Ο φονιάς φυγοδικούσε για αρκετό καιρό ώσπου έφυγε για την Αμερική. Ας σημειωθεί ότι την εποχή εκείνη τα εγκλήματα ήταν τόσο συχνά και οι καταζητούμενοι για φόνους τόσο πολλοί, περίπου 15.000 σε όλη την Ελληνική Επικράτεια, που η Δικαιοσύνη ήταν αδύνατο να τους συλλάβει όλους και να τους κλείσει στις φυλακές, γι' αυτό σιωπηρά άφηγε να φεύγουν οι καταζητούμενοι εγκληματίες για το εξωτερικό και οι πιο πολλοί για την Αμερική. Κατ' αυτόν τον τρόπο έκλειναν οι πιο πολλές ποινικές υποθέσεις της εποχής εκείνης.

Η άμοιρη Κουταλέαινα θλιμμένη και πονεμένη από το αναπάντεχο κακό που τη βρήκε πέτρωσε την καρδιά της και ανέλαβε όλες τις οικογενειακές υποχρεώσεις και ευθύνες για το θρέψιμο και μεγάλωμα των τριών παιδιών της. Για τα παιδιά της δεν ήταν μόνο η μάνα αλλά και ο πατέρας. Αυτή μόνη της να καλλιεργήσει τα

χωράφια, τ' αμπέλια, να φουρνίσει, να πλύνει, να μαγειρέψει. Ακόμη να κατέβει και στον κάμπο όταν ερχόταν η εποχή για να ξενοδουλέψει, στο σκάλο και στο θέρο μαζί με τους άλλους συγχωριανούς για να μπορέσει να τα βγάλει πέρα με τη φτώχεια. Είχε μια αλύγιστη και ακούραστη θέληση πάνω στη δουλειά για την επιβίωση της οικογένειάς της.

Με το πέρασμα του χρόνου η ζωή ξαναβρήκε το ρυθμό της στην οικογένεια της Κουταλάινας, τα παιδιά της μεγάλωσαν και η βοήθεια που της πρόσφεραν ήταν σημαντική. Στα χείλη της Κουταλάινας ξαναρόδισε κάποιο χαμόγελο βλέποντας γύρω της τα τρία παιδιά της μεγαλωμένα και υγιή από τα δικά της και μόνο χέρια. Όπου την οικογενειακή της ευτυχία ήρθε να σημαδέψει ο μαύρος χρόνος του 1922, με τα γεγονότα που της επιφύλαξε. Κάποιο βάσκανο μάτι ήλθε για να της πάρει όχι μόνο το γέλιο και την οικογενειακή χαρά αλλά και την ίδια τη ζωή της.

Στα μέσα του μήνα Ιούνη τα караβάνια από γυναίκες και άντρες ξεκινούσαν από το χωριό για τον κάμπο της Λαμίας να πιάσουν δουλειά στο θέρισμα του σιταριού. Το θέρο στον κάμπο οι πληθυσμοί των ορεινών χωριών τον περίμεναν με μεγάλη αγωνία, γιατί εκτός ότι ήταν το πιο σίγουρο μεροκάματο, τους εξασφάλιζε και το ψωμί της χρονιάς μια και η δουλειά τους πληρωνόταν σε είδος (σιτάρι).

Ήταν δε τόσο σημαντικό γεγονός για την επιβίωσή τους ο θέρος που έπαιρναν μαζί τους στα καμποχώρια και τα μικρά παιδιά τους. Ο ρόλος των μικρών παιδιών ήταν αρκετά αξιόλογος γιατί όλη την ημέρα γυρνούσαν και μάζευαν τα εναπομένοντα από τους θεριστάδες στάχυα στα θερισμένα χωράφια, μετά το τρίβαν, φυσούσαν τις αγάνες και τα κέλυφα και μάζευαν τον καρπό. Σταχολογώντας στον κάμπο μάζευε κάθε παιδί 20 με 25 οκάδες σιτάρι, αξιόλογη συνεισφορά στον τότε οικογενειακό προϋπολογισμό.

Από τους πρώτους που πήρε το δρόμο για τον κάμπο της Λαμίας στο θέρο ήταν και η Κουταλάινα. Οι οικογενειακές της ανάγκες, για το θρέψιμο των παιδιών της από τη μια και η απώλεια του άντρα της από την άλλη, είχαν αυξήσει

τις ευθύνες της, και τις υποχρεώσεις της, πράγμα που δεν την άφηναν να ησυχάσει.

Φεύγοντας από το χωριό πήρε την τελευταία στιγμή μια μοιραία απόφαση που έμελλε να κρίνει την ίδια την ύπαρξή της. Πήρε μαζί της και την κόρη της την Παναγιώτα ηλικίας περίπου 17 χρονών, από την μια να την έχει συντροφιά και από την άλλη και βασικότερη να σταχολογήσει στον κάμπο.

Η δουλειά του θερισμού ήταν πολύ κοπιώδης, δεν υπήρχε ωράριο εργασίας, άρχιζε από την ανατολή του ήλιου και τελείωνε με το ηλιοβασίλεμα. Η ζέστη ήταν αφόρητη, όσο για την τροφή που τους πρόσφεραν τα αφεντικά τους ήταν πενιχρότατη. Επιστρέφοντας στο χωριό με το τελείωμα του θερισμού έβλεπε κανείς στα πρόσωπα αυτών των ανθρώπων το κίτρινο και ωχρο χρώμα να έχει εκτοπίσει το παλιό ροδοκόκκινο χρώμα του βουνού, δείγμα της μεγάλης κούρασης και ταλαιπωρίας που υπέστησαν μέσα σ' ένα μήνα δουλειάς, στο θέρισμα του κάμπου. Ας σημειωθεί δε ότι πάρα πολλοί από τους θεριστάδες, μαζί με το λίγο σιτάρι που έφεραν από το Λαμιακό κάμπο, κουβαλούσαν στο σώμα τους και τον ιό της ελονοσίας που τους έριχνε για αρκετούς μήνες στο κρεβάτι και πολλές φορές η εξέλιξη ήταν μοιραία. Σαν τελείωσε ο θερισμός τα караβάνια των θεριστάδων πήραν το δρόμο της επιστροφής για το χωριό, κουβαλώντας μαζί τους και τον καρπό των κόπων τους.

Μαζί τους και η Κουταλάινα με τη κόρη της Παναγιώτα. Κατά τη δική της ομολογία αλλά και των συγχωριανών που συνταξίδευαν, σε κάποιο σημείο του δρόμου βρέθηκε πεταμένος ένας σάκκος γεμάτος από ρούχα. Επειδή η φτώχεια δεν ήταν μόνο στη διατροφή των ανθρώπων την εποχή εκείνη αλλά και στην ένδυση και στην πόδηση, η καημένη η Κουταλάινα νόμισε ότι βρήκε την ευκαιρία να καλύψει μερικές ελλείψεις σε γυναικείο ρουχισμό, άρπαξε το σάκκο, αναποδόγυρισε τα ρούχα διάλεξε ό,τι της έκανε, έντυσε την κόρη της με τα ευρήματα έβαλε και μερικά στο ταγάρι της και συνέχισε το δρόμο της για το χωριό.

Πηγαίνοντας προς το Κεφαλόβρυσο, τα Μαντάνια και τη Ντριστέλα των Νακαίων

από τη
ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΥΡΙΤΣΗ

Τελείωνε ο Αύγουστος μα δε φαινότανε.....Ήτανε σαν κατακαλόκαιρο στο χωριό.

Απογευματάκι με κουφόβραση, πήραμε από το εικονοστάσι της Κακοτράχης το κατηφορικό χορταριασμένο μονοπάτι για το Κεφαλόβρυσο. Κάποτε ήταν ο μόνος δρόμος που έβγαινε απ' το χωριό και πήγαινε στην Παύλιανη και τα χωριά του δήμου Καλλιέων. Οδοιπόροι για το όνειρο του χτες και της φύσης δύσκολα περπατούσαμε στο λασπωμένο μονοπάτι που στα περισσότερα σημεία του είχε χαθεί από την πλούσια βλάστηση. Περάσαμε το τιμεντένιο γεφύρι και βρεθήκαμε στον απέναντι όχτο, όπου άλλοτε ήταν γεμάτος από καλλιεργημένα ποτιστικά χωράφια.

Η διάνοιξη χώρου για την τοποθέτηση των σωλήνων ύδρευσης είχε καταστρέψει το παλιό μονοπάτι, που γεμάτο χαμοκέρασα αγωνιζότανε να κρύψει τη γύμνια του.

Είδαμε τα Κυριαζέικα χωράφια παραδομένα στην εγκατάλειψη. Τίποτα δε φανέρωνε την προκοπή και την παραγωγικότητά τους και φαινόταν απίστευτο οι καρυδιές τους να βγάζουν 2,5 τόνους καρύδια το χρόνο. Περπατώντας, φάνηκαν οι χαμένοι παράδεισοι πιο κάτω στη λάκα, τα Κωστουρέικα τα Κυριτσέικα, τα Χασακέικα. Σκελετωμένες οι μηλιές του δάσκαλου Νίκου Χασιακού, ανατριχιαστικά σκιάχτρα των πουλιών, γερασμένες από τα χρόνια και την εγκατάλειψη ήταν κάποτε τόπος έμπρακτης διδασκαλίας των μαθητών από το δάσκαλο Χασιακό. Ένας από τους συνοδοιπόρους μου, τα είχε τα χρονάκια στην πλάτη του αλλά περπατούσε λεβέντικα, θυμόταν πως το 1937 -38 ο δάσκαλος Νικόλαος Χασιακός τους είχε πάει σε κείνο το χωράφι να παρακολουθήσουν και να μάθουν πως φυτεύονταν τα δένδρα.

Φάνηκε το γεφύρι του Τσοκά και αριστερά του η γούρνα που έπλεναν οι γυναίκες τα μάλλινα και τα ρούχα τους, με το νερό καθαρό και διάφανο. Τα χρόνια είχαν περάσει αλλά οι πέτρες παρέμεναν στο ίδιο σημείο πάνω στις οποίες χτυπούσαν τα ρούχα με τον κόπανο. Λίγο πιο πά-

νω ξεπρόβαλε η ντριστέλα του Νάκου, πέτρινα χαλάσματα παραδομένα από τους ανθρώπους και το χρόνο στην εγκατάλειψη. Γλυκιά ησυχία, μεθυστική.....

Ο ήχος του νερού γλύκανε τα αυτιά μας καθώς περνούσε μέσα και πάνω από τους πωρόλιθους. Αριστερά μας πρόβαλαν τα χαλάσματα, σωροί πέτρας, που δεν άντεξαν να φέρουν αντίσταση στο νερό και στο χρόνο, ερείπια μιας άλλης εποχής, μιας άλλης ζωής των κατοίκων του χωριού. Η λιθοδομή της γούρνας παρέμενε ακόμη στερη γεμάτη φύλλα να ατενίζει το χοντρό κλωνάρι του πλάτανου από πάνω, γερμένο «επί τούτου» σαν ακουμπιστήρι να στραγγίζουν τα ρούχα. Γύρω στο 1850 τα γεροδεμένα χέρια του Νάκου, που ήταν γεωργοκτηνοτρόφος, τη στέριωσαν καλά για να τη δουλέψει ο ίδιος και η οικογένειά του. Το όνομα Νάκος προερχόταν από παραφθορά του Γιάννη-Γιαννάκου- Νάκου. Αυτός ο Γεωργίου ήταν παντρεμένος με μια από το χωριό Κονιάκο Δωρίδος. Είχε δυο αγόρια, τον Ηλία και τον Νίκο. Ο Ηλίας (Νακολιάς) (1861) ήταν γεωργοκτηνοτρόφος και ζούσε στο χωριό με την οικογένειά του. Τον Αύγουστο του 1944 μαζί με τον Ευθύμιο Πριόβολο, ανήμποροι να εγκαταλείψουν το χωριό, εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς στο Κεφαλόβρυσο σε μια σπηλιά. Ο Νίκος δούλευε στο Λαύριο και παντρεύτηκε τη Μαρία Κυρίτση. Δεν έζησε όμως πολύ. Δέκα χρόνια μετά πέθανε και άφησε τη Μαρία χήρα σε ηλικία 25 χρονών με δυο παιδιά τον Νάκο (1905) και τον Παναγιώτη. Ο Παναγιώτης πέθανε δεκαεφτάχρονο παλληκάρι από αερικό στη «Βαθιά Λάκα» και έμεινε η Μαρία μονάχα με τον Νάκο να αντιμετωπίσει τα βιοποριστικά προβλήματα.

Ο Νάκος, μόλις έγινε 22 χρονών, παντρεύτηκε την Αργυρώ Βλάχου και επισκεύασε τα παρατημένα μαντάνια που ήταν στην άκρη της δεξαμενής του Κεφαλόβρυσου.

Δούλευαν όπως περίπου και ο μύλος. Αποτελούνταν από 4 χοντρά κάθετα ξύλινα δοκάρια, τα κοπάνια, στερεωμένα καλά σε χοντρά οριζόντια

ξύλα από πάνω, και τα οποία είχαν στο κάτω μέρος καρφωμένο ένα χοντρό κούτσουρο, ενός περίπου μέτρου το καθένα.

Κινούνταν με δύναμη πέρα-δώθε με την πίεση του νερού και χτυπούσαν πάνω στα χοντρά μάλλινα ρούχα, που ήταν καινούργιοϋφασμένα στον αρ-

Το γεφύρι στις νεροτριβές

γαλειό, ώσπου να βγάλουν χνούδι και να γίνουν σφικτά και μαλακά. Το αδράχτι το γύριζε η φτερωτή με το νερό που ερχόταν από τα βαρέλια, όπως και στο μύλο.

Από την πηγή του Κεφαλόβρυσου ερχόταν το νερό δούλευαν τα μαντάνια, προχωρούσε από το ζουριό και πήγαινε στη ντριστελά (ντρεστίλα).

Η ντριστελά ήταν μεγάλη γούρνα, σχήματος ανεστραμμένου κώνου μέσα στο έδαφος, με βάθος 4 μέτρων περίπου, στην κορυφή το φάρδος γινόταν 2,50 και στον πάτο 0,40 εκ.

Το νερό ερχόταν από βαρέλια ύψους 10 μέτρων περίπου με σιφούνι 0,7- 0,8- 0,9 εκ. το οποίο κτυπούσε τα ρούχα και τα έκανε φλοκωτά (με χνούδι) και γερά.

Ο Νάκος απέκτησε τέσσερα παιδιά: τους Νίκο, Κώστα, Παναγιώτη (Τάκη) και Πολύκαρπο τα οποία κρατούσε η Μαρία, μάνα του, κοντά της. Αυτή κρατούσε τη νεροτριβή του Κεφαλόβρυσου, που δούλευε όλο το φθινόπωρο, το χειμώνα και την άνοιξη. Σταματούσε μόνο τους μήνες του καλοκαιριού για να 'χουν οι χωριανοί νερό να ποτίζουν τα χωράφια. Στην πρώτη δεκαετία του εικοστού αιώνα το νερό από το Κεφαλόβρυσο πήγαινε στο μύλο του παπά- Ταξιάρχη (παπα-Κοσίδα), στο μύλο του Αλεξίου, από κει στο μύλο του Καραγιώργου και κατέληγε στου Γιάννη του Λιούγκα.

Ο Νάκος δούλευε με τον Γιώργο Κολλύρη στο πριόνι, πήγαινε στα μαντάνια και καλλιεργούσε τα κτήματά τους στα οποία τον βοηθούσε η Αργύρω. Οι γυναίκες του χωριού αλλά και της ευρύτερης περιοχής, από τη Σεγδίτσα, τον Πανουργιά, τα Καστέλλια, το Οινοχώρι, ακόμη και από την Ιτέα και το Γαλαξίδι κουβαλούσαν τις φλοκάτες, τα τσόλια, τις κάπες των τσοπαναράϊων να τα ρίξουν στην ντριστελά ή ντρεστίλα, όπως την έλεγαν οι Κουκουβιστιανοί. Τα μαντάνια και η ντριστελά δούλευαν μέρα νύχτα. Πάντα υπήρχαν πελάτες, χωριανοί ή ξένοι. Άλλες γυναίκες

πήγαιναν για την τριβή των ρούχων και άλλες για το καθάρισμά τους.

Η λεπτή και μικροκαμωμένη Μαρία με την πείρα και την εξυπνάδα της δούλευε ακούραστη, ατέλειωτες ώρες στα μαντάνια. Έριχνε τα ρούχα τους, ανδρικά και γυναικεία στα μαντάνια να κτυ-

πηθούν και να γίνουν χοντρά σαν τσόχια. Τα άφηνε περίπου ένα εικοσιτετράωρο ή τριάντα ώρες κι ύστερα, μόλις καταλάβαινε πως ήταν έτοιμα τα έβγαζε. Τα ρούχα τα υπολόγιζε με την ωριά. Συνήθως την κοστολογούσε 4 δραχμές, 30 δραχμές τη φλοκωτή, τις βελέντζες και τα κιλίμια τα κοστολογούσε με το κομμάτι. Αν ήταν μικρό 30 δραχμές, αν ήταν μεγάλο 40. Τις κάπες με την ωριά. Αν ο πελάτης δεν είχε χρήματα ο Νάκος του υπολόγιζε την τιμή σε είδος. Έπαιρνε μαλλιά, τυρί, γάλα και ότι άλλο του έλειπε. Στη διάρκεια της Κατοχής ο Νάκος δεν έπαιρνε χρήματα παρά μόνο είδος να μπορέσει να ζήσει την οικογένεια σε κείνα τα δύσκολα χρόνια.

Στα Νακέικα μαντάνια σύχναζαν όλων των ειδών άνθρωποι. Από νοικοκυραίους μέχρι κλέφτες και επικηρυγμένους. Μέχρι και ο Παπαδήμας πήγε και ζήτησε κατάλυμα και πολλοί άλλοι στη διάρκεια της Κατοχής τους οποίους έκρυβε ο Νάκος από ανάγκη.

Ο εμφύλιος στοίχισε σε όλους τους κατοίκους του χωριού. Χύθηκε αίμα και απ' τις δυο πλευρές. Έγιναν δολοφονίες, κάτοικοι εξορίστηκαν σε στρατόπεδα, άλλοι διώχτηκαν και το χωριό άδειασε. Όλα έδειχναν πως η όμορφη κοινωνία του έσβηνε, χανόταν για πάντα.

Τον Οκτώβριο του 1948, ο Νάκος με το παιδί του Γιάννη Στοφόρου, τον Παναγιώτη, συνελήφθησαν αιχμάλωτοι από το στρατό, ο οποίος τους θεώρησε αντάρτες, τους μετέφερε στον Αητό του Γαρδικιού μαζί με μια γυναίκα και τους εκτέλεσε. Έτσι ο Νάκος έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 43 χρονών, αφήνοντας και ο ίδιος γυναίκα και παιδιά ορφανά, όπως ο πατέρας του. Τα μαντάνια τα συνέχισε ο γιος του ο Νίκος μαζί με τη γιαγιά Μαρία ως το 1952 κι ύστερα τα εγκατέλειψε, έγινε μαραγκός και έφτιαχνε τις σκεπές στο χωριό. Η Μαρία πέθανε το 1965 σε ηλικία 85 χρονών και δεν τα είδε να χαλιούνται, επί δικτατορίας, το 1967-1968, για να γίνει ο δρόμος.

Γράφει ο Νίκος Ι. Δανιήλ

αλλοτινά ΠΑΣΧΑ

Στην Κουκουβίστα..., στο πανέμορφο χωριό της καρδιάς όλων μας, σε μήνες ανοιξιάτικους που η φύση αναγεννιέται και μοσχοβολάει ο τόπος από τ' αγριολούλουδα..., έχω 'κάνει', σαν παιδί αλλά και σα μεγάλος, αρκετά Πάσχα.

Και ποιος, στ' αλήθεια, δε μολογάει με θαυμασμό κάποιο ρουμελιώτικο Πάσχα που έζησε!

Θυμάμαι πάντα με νοσταλγία τις άγιες εκείνες μέρες με τα ξεχωριστά έθιμα των δεκαετιών 1940..., 1950... Την κατανυχτική παρακολούθηση της θείας λειτουργίας στον Αη-Γιώργη μας ή, κάτω, στη Παναγία, φορώντας τα 'καλά' μας. Τις αυτοσχέδιες τρακατρούκες που φκιάναμε εμείς τα πιτσιρίκια, με τους άδειους κάλυκες, την ταβανόπροκα και τα τριμμένα σπύρτα... Το μεγάλο γλέντι την άλλη μέρα, με τη συμμετοχή όλου του χωριού, με δημοτικά και μόνο τραγούδια και χορούς γύρω απ' τον πλάτανο, στην 'πλατέα' μας, ή στη ρούγα της Παναγίας...

Ωστόσο, σήμερα θα μιλήσω για δυο κατοπινά Πάσχα.

Το ένα, είναι εκείνο του 1979... Αξέχαστο Πάσχα! Κινήσαμε από τη Μ. Παρασκευή με τον αείμνηστο αδερφό μου το Βασίλη, τις γυναίκες μας και τα παιδιά μας, για το χωριό. Είχαμε κιάλας παραγγείλει το κατσίκι στον Τάκη το Μαλαμούλη κι ο καλοκάγαθος ξάδερφός μου ο Θανάσης ο Μώρης, θα το έσφαζε. Αυτός συνήθως έκανε τούτη τη δύσκολη δουλειά, μαζί με κάποιο βοηθό.. Αλλά, τη νύχτα, μετά την Ανάσταση, στο χωριό πλάκωσε το χιόνι! Το πρωί, ανήμερα του Πάσχα, τα κεραμίδια των σπιτιών –με πρώτο εκείνο φάτσα μας, της Γιαννίτσας της Τούμπαινας- μα κι όλος ο τόπος, ολούθε, ήτανε πασπαλισμένος στα άσπρα! Τούτο το πράμα δεν το περιμέναμε. Ήτανε κάτι το πρωτόγνωρο και το εντυπωσιακό. Ο Βασίλης έβαλε φωτιά στα κάρβουνα, στην αυλή μας, για το κοκορέτσι. Κι όλο χνώτιαζε τα ξεραμένα του δάχτυλα να ζεσταθούν. Οι κυράδες μας, ετοιμάζαν τη σούφλα με το κοκορέτσι, αλλά σιμά στη φωτιά για να πυρώνονται κιάλας. Τα παιδιά παίζανε, τρέχοντας χαρούμενα. Η κυρά Παναγιού η μάνα μου, όρθια, έδινε διαταγές.

Του λόγου μου, με τη μηχανή στο χέρι, 'κρατούσα' τα ντοκουμέντα...Κάτω, κατά την Κρύα Βρύση μεριά –έβλεπα- η ξαδέρφη μου η Κατερίνη, συνδούλιζε τη φωτιά να γίνει, για να μπει το ψητό. Εκεί, μαζί, θα ψήναμε κι εμείς το κατσίκι σε λίγο.

Στην αυλή του Βάρσου ετοιμάστηκαν οι μακριές σούφλες από ελατίσιο ξύλο. Και ήταν έξι συνολικά, γιατί ήρθαν κι άλλοι χωριανοί εκεί. Είδα σε λιγάκι το Γιάννη να σηκώνεται, να παίρνει την καραμπίνα του, να τη σπάει μερικές φορές κρακ-κρακ και να ρίχνει, με φουσέκια, ντουφεκίες ψηλά στον ανταριασμένο ουρανό, τόσες, ώστε να τρομάξει και το άσπρο άλογο εκείδ'α στην Κρύα Βρύση και να τον κοιτάει κατσουλατισμένο...Αυτό, ήτανε σα να λέμε το σύνθημα για τους άλλους: «Εμείς, ρε ζηλιάρηδες, ξεκινήσαμε το ψήσιμο!» Η γυναίκα του η Κατερίνη, πάντα μαντηλοφορεμένη, σα γενικός δερβέναγας, έδινε οδηγίες και φρόντιζε κάθε τόσο μ' ένα ματσάκι ρίγανη, να αλείφει τα ψητά με βούτυρο για να μην 'αρπάξουν'. Την πλειότερη δουλειά πάντως στο ψήσιμο, ήταν φανερό, την έκαναν ο Γιάννης Βάρσος με το Σαμαρά. Ήρθαν κι οι αδερφές Τσιρώνη (Κούρνια), για σύντομη επίσκεψη, κατά το συνήθειο. Η νύφη μου η Ελευθερία, τράταρε όλους 'μεζεκλίκια'..., ζεστό κοκορέτσι, τυράκι και γλυκόπισιο κρασί. Κι όλοι, υψώνοντας το ποτηράκι, είπαμε το 'Χριστός Ανέστη, χρόνια πολλά!' Κείνη την ώρα, λίαν επικαίρως, νάσου τους, έκαμαν την εμφάνισή τους ο Τάκης ο Βάρσος, η αδερφή του η Μαρία με τον άντρα της και την πανέμορφη κορούλα τους την Ελενίτσα, καθώς και η κόρη τού Ασημάκη Δανιήλ, με την ξαδέρφη της την Ευθυμία, του Μήτσου και της Βασιλικής Λιούγκα... Λίγο πιο κει, στη στροφούλα κάτω από το δρόμο, αχνοφαινότανε μέσα στην καταχνιά ο χιονισμένος ελατάκος, που υπήρχε τότε...

Κόντευε να μεσημεριάσει, άμα φάνηκαν οι κοκάλες στα ψητά. Ήτανε πια η ώρα. Γίνανε... Τ' αρπάξαμε, κι ένας - ένας, 'την έκανε' για το κονάκι του. Στρώσαμε κι εμείς την τάβλα, μέσα στο σπίτι, αλλά .., τι τα θέλετε...; άγνωστο για ποιο λόγο, μάς κόπηκε ξαφνικά το ρεύμα! Σαν και να μη μας έφτανε η αναπάντεχη χιονόπτωση! Τα

‘βάλαμε’ τότε με τη ΔΕΗ, που, λαμπριάτικα, μας άλλαξε τα φώτα. Η γιαγιά Παναγιού, δεν το έβαλε κάτω. Άναψε, θυμάμαι, το υπόλειμμα της αναστάσιμης λαμπάδας, για να βλέπουμε...

«Γι’ αυτόνο την πήραμε μεγάλη, είπε..., για να κάνουμε ού-

λες τ’ς δ’λιές μας».

Για τους άλλους χωριανούς μας, δεν ξέρω πώς τα βολέψανε. Του λόγου μας, επειδή κρυώναμε, επειδή δε βλέπαμε και σαφώς επειδή φοβηθήκαμε απ’ την αντάρα και το χιόνι, αφού φάγαμε για μεσημέρι του Πάσχα, τα μαζέψαμε και, μέσω Ζαγγανά, από ‘δώ πάν’ κι οι άλλοι! Αυτό ήταν ένα... χριστουγεννιάτικο Πάσχα, εντελώς αλλιώς!

Το άλλο, όμως, Πάσχα στην Κουκουβίστα, το 1983, ήτανε πέρα για πέρα θαυμάσιο! Μια λαμπερή, γλυκιά και ηλιόλουστη Λαμπρή, μέρα χαρά Θεού...

Κόσμος πολύς μαζώχτηκε, όλοι οι χωριανοί. Οι μικρότεροι, σουλατσάρανε στους δρόμους ή κάθονταν στα πλατάνια της αγοράς. Οι μεγαλύτεροι..., αυτοί είχανε υψηλά καθήκοντα κι ευθύνες: Ν’ ανάψουν τις φωτιές, να περιποιηθούν τα σφάγια, να τα δέσουν στη σούφλα, να τα ψήσουν... Να φροντίσουν για τα κοκορέτσια... Δόξα τω Θεώ, κι αυτή τη χρονιά ο ξάδερφος Θανάσης, κουράστηκε να σφάζει και να γδέρνει!

Κατά σύμπτωση, παρούσα στις διαδικασίες αυτές ήταν και η Σάρων... Ποια είναι η Σάρων; Κάποια ελληνο-αμερικάνα, συγγενής. Μια άλλη φορά, επιφυλάσσομαι να σας πω περισσότερα...

Από την παροικία των κουκουβιστιανών στη Θεσσαλονίκη, είχαν ‘κατέβει’, όπως είδα, μια πλειάδα ‘Τομαραίοι’, για να κάνουν Πάσχα στο χωριό. Εκτός από το Γιώργο τον Τομαρά και την οικογένειά του, βρέθηκαν μαζί μας -ίσως για

1983. Πασχαλινό τραπέζι στην Κουκουβίστα.

πρώτη φορά;- τα κορίτσια της Καλομοίρας και της Γαριφαλιάς, με τους άντρες τους, όλοι μια πολύ χαρούμενη και τρανή παρέα.

Δίπλα στο δίπατο Πασιαλέικο σπίτι, στην αυλίτσα του, άρχισαν τότε να στριφογυρνάνε δέκα εννέα αυτοσχέ-

διες ελατίσιες σούφλες! Εδώ, παρατήρησα πως τις σχετικές οδηγίες προς τους ψήστες τις έδινε όρθιος ο Κώστας ο Τούμπας.

Ακουμπισμένοι στο λιθαρένιο τοίχο, ο Νίκος ο Ξεστρούπας κι ο Γιάννης ο Βάρσος, λιάζονταν, φουμάριζαν και συζητούσαν.

Αφού ψήθηκε το κοκορέτσι και το δοκιμάσαμε με κρασάκι, άναψε ο χορός, με μπροστάρισσα την κεφάτη Αφροδίτη του Νίκου Μώρη κι από κοντά, ένα τσούρμο άλλους. Τα δημοτικά, δίνανε και παίρνανε κι ακούονταν απ’ όλες τις ρούγες. Η όμορφη Κουκουβίστα μας γιόρταζε μία ακόμα ωραία Πασχαλιά της.

Με τη μηχανή στο χέρι για να καταγράψω τα γεγονότα, τράβηξα πρώτα κατά την αγορά. Στην ‘πλατέα’ και στα μαγαζιά, οι νεολαίοι, αρχτοί, κεφάτοι και αμέριμνοι, έδειχναν να έχουνε όλα τα προβλήματα λυμένα... Πιο κει, ο Μάκης ο Πριόβολος (του ‘Μποξά’) με την οικογένειά του, έψηνε κι αυτός μαζί με άλλους. Στα Δανηλείκα, κοντά στη Μπάρμπεση, στου ξαδερφού μου του Μήτσου του Λιούγκα, γινότανε χαμός απ’ τα τραγούδια! Τουλάχιστο 15 ψητά ετοιμάζονταν. Τα γερόντια κουτσοπίνανε και παρακολουθούσαν, χαμογελαστά..., ποιος ξέρει τι να σκέφτονταν..., μάλλον παλιές δόξες και χαμένα νιάτα... Με το ζόρι θέλανε να τους τιμήσω, τρώγοντας και πίνοντας. Αλλά κι εγώ δεν ήθελα να γυρίσω στο σπίτι μου χορτάτος και μεθυσμένος. Παρακάτω, στην άλλη ρούγα, νέα κεράσματα... Οι χωριανοί, ανοιχτόκαρδοι κι ευγενικοί με όλους,

δείχνανε με κάθε τρόπο τα φιλόξενα αισθήματά τους, σε ντόπιους και ξένους. Σ' εκείνο το σεργιάνι μου στις διάφορες ρούγες, συναπαντήθηκα με πολλούς άλλους, που γυροφέρναν σαν και του λόγου μου, για να καρπωθούν μερίδιο από τη χαρά των άλλων. Κι από το ψητό τους...

Μετά, μεσημεριάζοντας, στρώσαμε τραπέζι στην αυλή μας. Οι γυναίκες φέρανε τα πασχαλινά αβγά, για να τσουγκρίσουμε..., κόκκινα, πράσινα, κίτρινα, μπλε... Άλλαξαν οι εποχές βλέπετε. Σταμάτησε το μονοπώλιο του κόκκινου.

Το ψητό ήταν υπέροχο! Ο Τάκης ο Μαλαμούλης -με την αγκλίτσα του, πάντα!- μας έκανε συντροφιά. Το ίδιο και η Σάρον..., που, πίνοντας, ήρθε στο κέφι κι άρχισε να στροβιλίζεται! Κι αφού αποφάγαμε...

...Ο Βασίλης κι εγώ, με τις οικογένειές μας, μαζί και οι Θεσσαλονικείς πάροικοι, όλοι καμιά εικοσαριά άτομα, τραβήξαμε με τ' αυτοκίνητα για την Πυρά του Ηρακλή και τις 'Καταβόθρες'. Εκεί, σαν φτάσαμε, ο μεν Γιώργος ο Τομαράς έμασε βουνίσσιους υάκινθους, ενώ οι νεώτεροι άρχισαν να χορεύουν με μανία το νέο -τότε- χορό, τα 'παπάκια'...Οι άντρες, από τα ζευγάρια των Θεσσαλονικιών, κάνοντας μια υπέρβαση, φορτώθηκαν τις γυναίκες τους στο σβέρκο και τρέχανε για ώρα, χαχανίζοντας. Ζουρλοθέαμα νεανικό. Παντρεμένα ζευγάρια, θα πείτε, ήταν. Και σήκωναν τα βάρη του γάμου...

Φτάσαμε ως τις 'Καταβόθρες' και περιεργαστήκαμε το άνοιγμα στα βράχια, όπου πέφτει το νερό της πηγής και χάνεται..., για να φανεί ύστερα στο Γοργοπόταμο...Ανεβήκαμε ίσαμε την πηγή, πιο πάνω. Ορεχτήκαμε κι ένα καφεδάκι. Το ψήσαμε..., αλλά ζάχαρη γιοκ. Την ξεχάσαμε

... Έτσι, βουλευτήκαμε με...λουκουμόσκονη! Το βραδάκι, επιστρέψαμε στην Κουκουβίστα.

Τη Δευτέρα του Πάσχα, η κυρά Παναγιού η μάνα μου, ακολουθώντας μας σ' ένα περίπατο, βάλθηκε να εξηγεί σε μας τους γιους της, πού ακριβώς ήτανε τα σύνορα κάποιων ξεχασμένων χωραφιών μας..., ένα στις Βρύζες μέσα στο ελατινο δάσος..., «Να, εδωιά, στο ελατάκ'ι, αρχ'ινάει, για να ξέριτι...» κι ένα μεγαλύτερο στην Αγία Τριάδα, κοντά στο εκκλησάκι... «Απ' αυτόνο τουν κέδρου, μέχρι την κουτσ'πιά και την κουτρόνα..., να τόχιτι υπόψη σας!» Αχ, βρε κατακαυμένη μάνα μ'! Και τώρα αν ζούσες, θα μας φρόντιζες ακόμα! Αλλά, το μόνο που δεν σκέφτηκες ήταν πως τα έλατα και τ' άλλα δέντρα, μεγαλώνουν..., πεθαίνουν (όρθια ή πεσμένα, δεν παίζει ρόλο)... και τα 'σημάδια' σου πάνε περίπατο...

Ύστερα, με το αυτοκίνητο και με τις γυναίκες μας, ανεβήκαμε στη χιονισμένη Γκιώνα... Μαζέψαμε κι εκεί όμορφα αγριολούλουδα, που φύτρωναν μέσα στις χαραματιές των βράχων: μωβ, κίτρινα, λευκά...Με πολύ κόπο, γιατί φυσούσε αέρας, ανάψαμε φωτιά με φημερίδες στη βάση ενός βράχου, μέσα στο χιόνι και ψήσαμε καφέ. Ήμασταν, στ' αλήθεια, απόλυτα ευχαριστημένοι, που, ατενίζοντας στο βάθος κάτω την Κουκουβίστα, πίναμε το ζεστό καφέ μας εκεί ψηλά, μέσα σ' ένα άγριο μεγαλείο, μέσα στο χιόνι, παρέα με το Θεό...Νοιώσαμε μια ανείπωτη ευτυχία... Κι έτσι νοιώθοντας, αγκαλιαστήκαμε τα δυο ζευγάρια, σφραγίζοντας αυθόρμητα την ευτυχία μας μ' ένα τρυφερό φιλί...

Πώς είναι ποτέ δυνατό, να λησμονηθεί ένα τέτοιο Πάσχα στο χωριό; Δε γίνεται, μωρέ παιδιά!

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ *μουσικοί*

Ο Γιώργος Λευκαδίτης και ο Γιάννης Κολλύρης ακολουθώντας τους παλιούς φημισμένους και ξακουστούς οργανοπαίχτες μας Γιάννη Πράντζα και Γιώργο Μερακλή, οι οποίοι άφησαν εποχή, καλεσμένοι έπαιξαν σε μεγάλη ταβέρνα της Πετρούπολης στις 16/1/2011.

Οι ταλαντούχοι μουσικοί μας με τα γλυκόχη όργανά τους ερμήνευσαν με απόλυτη επιτυχία δημοτικούς σκοπούς της πολιτιστικής κληρονομιάς μας.

Η διασκέδαση κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Το κοινό κατενθουσιασμένο τους χειροκρότησε.

Συγχαρητήρια!

Φάνης Λευκαδίτης

ΚΑΝΕ ΤΟ ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΡΙΞΤΟ ΣΤΟ γυαλό

Ιωάννης Βλάχος του Κωνσταντίνου.

Ύστερα απο 21 χρόνια συνέβη το ακόλουθο περιστατικό. Απο το 1960 και μετά βρέθηκα στην Αθήνα. Αναζητούσα δουλειά. Βρήκα σε ένα τζαμάδικο. Η αλήθεια είναι ότι η Αθήνα θέλει μάτι και αυτί. Αυτά τα προσόντα μου έλειπαν. Στην ηλικία που ήμουνα μου ήταν δύσκολο να προσαρμοστώ εύκολα. Είναι που λέει η παροιμία “μάθε γέρο γράμματα στα βαθειά γεράματα”. Η αρχή δύσκολη. Δε σου έδειχνε κανείς για να μάθεις. Οι πρώτοι μάλιστα μήνες έχουν μπόλικη αγωνία και χαμαλίκι.

Μια μέρα με ρώτησε ο άνθρωπος που έκοβε τα τζάμια (μπουκαδόρος στο επάγγελμα με μεγάλη πείρα) απο πού κατάγομαι. Του απάντησα απο τη Γραβιά, το χωριό Κουκουβίστα (Καλοσκοπή). Σηκώθηκε λίγο και μου είπε “έχω πάει στο χωριό σου στην κατοχή. Τον Οκτώβρη του 1941”. Και εδώ αρχίζει το ιστορικό γεγονός, υποψιάστηκα ότι θα ήταν απο τους μαυραγορίτες, όπως τους αποκαλούσαμε τότε και άρχισε να εξιστορεί : “Σαν πρόσφυγας απο τη Σμύρνη είχαμε προβλέψει την ερχόμενη πείνα και βγήκαμε στα χωριά για να μαζέψουμε τρόφιμα. Στο χωριό σου πούλησα ένα ζευγάρι παπούτσια, κουρτίνες, σεντόνια, μαξιλαροθήκες. Γέμισα τρία (3) τσουβαλάκια καρπούς, σιτάρι, καλαμπόκι, όσπρια. Πήρα ένα τσουβάλι στην πλάτη και δύο παραμάσχαλα και επέστρεφα ικανοποιημένος. Απέναντι απο το χωριό κατεβαίνοντας προς τον Μπράλο βρήκα ένα τσοπάνο στο σταυροδρόμι που κατεβαίνει προς το Λιθόπυργο στη θέση Τραμπάλες. Ο τσοπάνος που

φύλαγε κάμποσα πρόβατα έτρωγε το κολατσιό του, “κάτσε να φάμε” μου λέει, “ευχαριστώ έχω φάει” και η απάντηση “το τρένο δεν έχει φαϊ, μόνο σίδερα έχει”. Φάγαμε τυρί και ψωμί. Ήπιαμε και λίγο κρασί που είχε στο παγούρι του. Όταν άρχισα να φορτώνομαι άρπαξε το μεγάλο τσουβάλι και το φορτώθηκε στην πλάτη του και με συνόδευσε ένα χιλιόμετρο περίπου και μου είπε: “απο εδώ και κάτω έχει ίσιωμα. Θα ξεκουράζεσαι και θα φτάσεις στο τρένο. Καλό ταξίδι και καλό χειμώνα”.

Ακούγοντας το ιστορικό της ξεχωριστής αυτής συνάντησης είπα “Αν Αριστείδη έβλεπες εκείνο το τσοπανόπουλο που σου πρόσφερε εκείνο το ξεροκόμματο ψωμί θα το αναγνώριζες;” “Όχι” μου απάντησε. Άλλο τόσο και εγώ ύστερα απο 21 χρόνια, πού να θυμάμαι πρόσωπα και φυσιογνωμίες που συνεχώς αλλάζουν.

“Αγαπητέ φίλε εγώ ήμουν ο τσοπάνος που σου πρόσφερε το ξεροκόμματο”. Προς στιγμήν έμεινε άφωνος μετά απο δύο λεπτά με αγκάλιασε “Εσύ ήσουν ο ρε φίλε που μου έδωσες το “μάνα εξ ουρανού”;

Ο Αριστείδης ο δίκαιος, ο αγαπητός και αξιγάπητος ευεργέτης έφυγε απο τη ζωή. Του είμαι ευγνώμων. Σε σύντομο χρονικό διάστημα μου έμαθε την τέχνη και τα μυστικά της επεξεργασίας του γυαλιού καθώς και την επαγγελματική του εκμετάλλευση. Αυτός ο Σμυρνιός ήταν μεγάλος ευεργέτης. Τον ευχαριστώ.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

Ο Χαράλαμπος Βασιλάκης, γαμπρός της Πατρούλας Κόντου το γένος Ράπτη (Σαλταπήδων). Τιμήθηκε με Α΄ βραβείο ποιήσεως απο την Ένωση Λογοτεχνών Συγγραφέων Ευρώπης.

Η τελετή βραβεύσεως πραγματοποιήθηκε την 27η Δεκεμβρίου 2010 στην αίθουσα εκδηλώσεων της κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δήμου Θεσσαλονίκης, ενώπιον ανθρώπων του πνεύματος και πλήθους κόσμου. Συγχαρητήρια και απο εμάς.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

	ευρώ		ευρώ
794 ΧΑΜΗΛΟΥ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ (Λαμία) στη μνήμη του ανηψιού της Δημητρίου Μπουρτζάλα	50	835 ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ-ΘΕΟΧΑΡΗ ΑΝΘΗ συζ. ΝΙΚΟΛ.	20
795 ΜΠΟΥΡΤΖΑΛΑ ΑΝΝΑ στη μνήμη του γιού της Δημητρίου	50	836 ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20
796 ΚΡΟΝΤΗΡΑ ΦΙΦΗ	50	837 ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ-ΚΑΝΑΤΑ ΠΟΛΥ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20
797 ΜΑΛΙΒΙΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	50	838 ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	50
798 ΔΑΝΙΗΛ-ΗΛΙΑ ΒΟΥΛΑ	20	839 ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ	50
801 ΑΚΤΙΔΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	840 ΚΟΛΙΑ-ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ ΑΘΗΝΑ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	50
802 ΑΚΤΙΔΗ ΜΑΡΙΑ	20	841 ΚΟΛΛΙΑ ΑΥΓΗ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20
803 ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ-ΔΕΡΜΑΝΗ ΕΛΕΝΗ συζ. ΚΩΝ.	30	842 ΚΟΛΛΙΑ-ΔΡΑΚΟΝΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ στη μνήμη του συζύγου και γονέων της	30
804 ΑΛΕΞΙΟΥ ΒΙΚΥ του ΔΗΜΟΥ	25	843 ΚΟΛΛΙΑ ΜΑΙΡΗ εις μνήμην συζύγου Παναγιώτη Γ. Κόλλια	20
805 ΑΛΕΞΙΟΥ ΦΙΛΙΤΣΑ συζ. ΔΗΜΟΥ	25	844 ΚΟΛΛΙΑ ΠΙΤΣΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ στη μνήμη συζύγου και τέκνου	20
806 ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20	845 ΚΟΛΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
807 ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του ΚΩΝ/ΟΥ	50	846 ΚΟΛΛΥΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ συζ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ στη μνήμη Ζαχαρία Ραπτόπουλου	30
808 ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΩΤΑ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20	847 ΚΟΛΛΥΡΗ-ΣΤΑΘΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ του ΠΑΝΑΓ.	20
809 ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	30	848 ΚΟΜΝΑΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
810 ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	849 ΚΟΜΝΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	20
811 ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	10	850 ΚΟΜΝΑΚΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	10
812 ΑΧΛΑΔΑΣ ΖΗΣΗΣ του ΛΑΜΠΡΟΥ	30	851 ΚΟΥΦΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
813 ΑΧΛΑΔΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ του ΖΗΣΗ	50	852 ΚΟΥΦΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	20
814 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	80	853 ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	10
815 ΒΛΑΧΟΥ ΧΡΥΣΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	854 ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ του ΜΙΛΤΙΑΔΗ	50
816 ΒΛΑΧΟΣ ΝΙΚΟΣ του ΦΩΤΙΟΥ (Παρόριο)	50	855 ΚΩΣΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	35
817 ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	856 ΚΩΣΤΗ-ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	35
818 ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΑΚΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	857 ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΑΓΓΕΛΗ	50
819 ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΒΟΥΛΑ συζ. ΒΑΣ.	25	858 ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20
820 ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	25	859 ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΙΩΑΝΝΟΥ	20
821 ΔΑΝΙΗΛ ΑΝΔΡΙΑΝΗ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	25	860 ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΧΑΡΑΛΑΜΠ.	40
822 ΔΑΝΙΗΛ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ στη μνήμη Ζαχαρία Ραπτόπουλου	50	861 ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	40
823 ΔΑΝΙΗΛ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	50	862 ΚΩΣΤΟΥΡΟΥ ΜΑΓΙΑ του ΙΩΑΝΝΟΥ	20
824 ΔΑΝΙΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤ. του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	25	863 ΛΑΪΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	100
825 ΔΑΝΙΗΛ ΟΛΓΑ	30	864 ΛΑΪΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ εις μνήμην του συζύγου της Ευθυμίου και των πεθερικών της Γιάννη και Αγγελικής	30
826 ΔΑΝΙΗΛ-ΚΟΜΝΑΚΟΥ ΡΟΥΛΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	865 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ του ΧΡΗΣΤΟΥ	50
827 ΔΗΜΑΚΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	866 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ ΕΛΕΝΗ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20
828 ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ του ΠΕΤΡΟΥ	20	867 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ του ΙΩΑΝΝΗ	10
829 ΖΟΥΓΡΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	20	868 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ-ΞΑΦΑΚΗ ΜΑΡΙΑ του ΘΕΟΦΑΝΗ	15
830 ΖΟΥΓΡΟΥ ΕΦΗ συζ. ΝΙΚ.	20	869 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	10
831 ΚΑΛΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΑΡΤΕΜΙΟΥ	30	870 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ του ΙΩΑΝΝΗ	15
832 ΚΑΛΟΒΥΡΝΑ-ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ συζ. ΝΙΚ.	20	871 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ιερέας)	20
833 ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΑΡΓΥΡΗΣ του ΙΩΑΝΝΗ	20	872 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ	50
834 ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ	20		

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

	ευρώ		ευρώ
873 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	50	907 ΣΑΡΙΤΖΟΓΛΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗΣ	30
874 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ εις μνήμην του παππού του Φαραώ	100	908 ΣΙΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ του ΑΓΓΕΛΗ	30
875 ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ στη μνήμη Οικ. Κωνσταντίου Ιωαν. Τσόχλα και Παρασκευής και Νικολάου Λουκόπουλου	50	909 ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	42
876 οικ.ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	55	910 ΤΖΑΜΤΖΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ του ΑΝΔΡΕΑ στη μνήμη του συζύγου της	25
877 ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΙΩΑΝΝΗ	30	911 ΤΖΑΜΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΑΝΔΡΕΑ	30
878 ΜΑΛΙΒΙΤΣΗ ΜΑΡΙΚΑ του ΙΩΑΝΝΗ στη μνήμη του συζύγου της Ιωάννη Μαλιβίτση	50	912 ΤΖΑΝΕΤΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ εις μνήμην των γονεων του	100
879 ΜΑΝΤΖΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20	913 ΤΟΜΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ στη μνήμη Κώστα και Σπυριδούλας Τομαρά	30
880 ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	20	914 ΤΟΥΜΠΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	25
881 ΜΑΝΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	20	915 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ του ΑΝΔΡΕΑ	10
882 ΜΙΜΙΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ εις μνήμην του πατέρα της Ελευθερίου Μιμίμη	100	916 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΗΛΙΑΣ του ΑΝΔΡΕΑ	20
883 ΜΙΜΙΝΗ ΖΩΗ εις μνήμην του συζύγου της Ελευθερίου Μιμίμη	100	917 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	20
884 ΜΟΥΣΤΑΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ συζ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	30	918 ΤΣΑΛΚΑΚΗ-ΤΣΟΥΛΑΝΔΡΗ ΜΟΡΦΟΥΛΑ	20
885 ΜΩΡΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ στη μνήμη συζύγου και πατέρα Νικολάου	50	919 ΤΣΙΑΜΠΑ-ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	25
886 ΜΩΡΗ-ΣΕΡΕΤΗ ΓΙΩΤΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ στη μνήμη του πατέρα της Νικολάου	30	920 ΤΣΙΑΜΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	20
887 ΜΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	30	921 ΤΣΙΓΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ συζ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	40
888 ΜΩΡΗΣ ΜΑΚΗΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	26	922 ΤΣΙΓΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΕΥΘΥΜΙΟΥ	40
889 ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	10	923 ΤΣΙΡΙΜΩΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	30
890 ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	20	924 ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20
891 ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΕΛΕΝΗ του ΔΗΜ.	50	925 ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
892 ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ-ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΖΑΧ.	50	926 ΤΣΙΡΩΝΗ ΑΝΘΟΥΛΑ	20
893 ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΛΕΝΑ εις μνήμην του πατέρα της Νίκου Λευκαδίτη και του Θείου της Κώστα Λευκαδίτη	30	927 ΤΣΙΡΩΝΗ ΣΤΡΑΤΟΥΛΗ ΙΩΑΝΝΑ στη μνήμη του συζύγου της Ελευθερίου και γονέων Στέργιου και Ευθυμίας	30
894 ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ (Γερμανία)	25	928 ΤΣΙΡΩΝΗ-ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΡΥΣ. του ΕΥΑΓ	20
895 ΠΟΔΑΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ συζ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20	929 ΤΣΙΡΩΝΗ-ΠΑΤΣΗ ΙΩΑΝΝΑ	30
896 ΠΟΛΙΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ	30	930 ΤΣΟΛΑΝΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	50
897 ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ	25	931 ΤΣΟΛΑΝΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ	12
898 ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20	932 ΤΣΟΥΛΑΝΔΡΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ	20
899 ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΛΟΥΚΑ	30	933 ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΑ-ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ συζ. Γ. στη μνήμη των γονέων της	20
900 ΡΑΠΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ	50	934 ΤΣΟΧΛΑ ΑΣΗΜΙΝΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	50
901 ΡΑΠΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	50	935 ΤΣΟΧΛΑ-ΓΡΑΤΣΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ του ΔΗΜΗΤΡ.	20
902 ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΖΑΧΑΡΙΑ	25	936 ΤΣΟΧΛΑ-ΕΝΙΣΛΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ του ΤΡΙΑΝΤΑΦ.	25
903 ΡΟΥΛΙΑΣ ΚΩΣΤΑΣ	20	937 ΤΣΟΧΛΑ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ του ΤΡ.	30
904 ΡΑΠΤΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	20	938 ΤΣΟΧΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
905 ΡΑΠΤΟΥ ΜΑΡΙΑ	20	939 ΤΣΟΧΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	20
906 ΡΑΠΤΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ εις μνήμην του πατέρα της	20	940 ΧΑΜΗΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του ΘΕΟΔΩΡΟΥ	20
		941 ΧΑΜΗΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	20
		942 ΧΑΜΗΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	50
		943 ΧΑΜΗΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ στη μνήμη του αδερφού του Αλέξανδρου	20

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

	ευρώ		ευρώ
944 ΧΑΜΗΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ του ΚΩΝ.	20	962 Οικογένεια ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ στη μνήμη των γονέων τους Νικολάου και Ασημίνας	100
945 ΧΑΜΗΛΟΥ ΓΙΟΥΛΗ του ΚΩΝ.	20	963 ΧΑΤΖΑΚΟΥ ΚΑΙΤΗ (Θεσ/νίκη) στη μνήμη του συζύγου της	100
946 ΧΑΜΗΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ του ΚΩΝ.	10	964 ΓΚΑΒΑΛΙΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	50
947 ΧΑΜΗΛΟΥ ΜΑΡΙΝΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ	20	965 ΓΚΑΒΑΛΙΝΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	50
948 ΧΑΜΗΛΟΥ-ΝΤΑΛΑΚΑ ΖΩΗ	20	966 ΑΝΔΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙΤΗ (Θεσ/νίκη) στη μνήμη του συζύγου της Παναγιώτη	20
949 ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΕΥΘΥΜΙΟΥ	20	967 ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΟΥ-ΤΟΜΑΡΑ ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ	20
950 Οικ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ εις μνήμην Ελευθερίου Μιμίνη	50	968 Οικογένεια ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ ΠΕΠΗΣ για τα εξι χρόνια από το θάνατο του συζύγου και πατέρα του Βασίλη	200
951 Οικ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΟΣΥΣΣΕΑ εις μνήμην Ελευθερίου Μιμίνη	50	969 ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ ΣΟΥΛΑ	30
952 ΧΑΣΙΑΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ συζ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	20	970 ΧΑΣΙΑΚΟΥ ΦΡΟΣΩ στη μνήμη Γρηγορίου Χασιακού	50
953 ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ και ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ στη μνήμη Γεωργίου Βλάχου και Ζαχαρία Ραπτόπουλου	110	971 ΧΑΣΙΑΚΑΟΥ ΝΑΣΗ στη μνήμη Νικολάου Χασιακού	50
954 ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ εις μνήμην Νικολάου Χριστοδούλου	30	972 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ ΤΑΚΗΣ & ΚΑΤΕΡΙΝΑ στη μνήμη Γιάννη Ράπτη	50
955 ΨΩΜΑΚΕΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	20	973 ΝΤΑΛΙΠΗ-ΒΛΑΧΟΥ ΑΘΗΝΑ	20
956 ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ ΕΛΕΝΗ του ΙΩΑΝΝΗ	10	974 ΒΛΑΧΟΣ ΤΑΚΗΣ του ΕΥΑΓ.	20
957 ΠΑΤΕΛΗ - ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΦΙΒΗ για την ανάπλαση του σχολικού κήπου	100	975 ΑΦΕΝΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	30
958 ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ - ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΕΛΕΝΗ για την ανάπλαση του σχολικού κήπου	100	976 ΜΩΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ στη μνήμη του θείου του Νικ. Χριστοδούλου	100
959 ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΑΚΗΣ (Λειβαδιά)	30	977 ΘΕΟΧΑΡΗ ΕΛΕΝΗ	35
960 ΧΑΜΗΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	50	978 ΑΦΟΙ ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΗ Α.Ε.	40
961 Οικογένεια ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ στη μνήμη των γονέων τους Νικολάου και Ασημίνας	100		

Από την Κοινωνική μας Ζωή

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Στις 21/12/2010 η Βασιλική Θειάκου κόρη της αείμνηστης συγχωριανής μας Γεωργίας Ραπτοπούλου και ο σύζυγός της Δημήτριος Κατσικόπουλος απέκτησαν το πρώτο παιδάκι τους ένα υγιέστατο κοριτσάκι. Να ζήσει η νεογέννητη

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Ο Ιωάννης Β. Δανιήλ και η γυναίκα του Ελένη Καμπράγκου, στις 26 Μαρτίου 2011 και στον Ι. Ν. Αγίας Αικατερίνης στην Πλάκα, βάπτισαν το

γιο τους και του έδωσαν το όνομα Άγγελος-Βασίλης. Να τους ζήσει!

Ο Χάρης και η Χριστίνα Βασιλοπούλου βάπτισαν το πρώτο τους αγοράκι και του έδωσαν το όνομα Δημήτρης. Να τους Ζήσει!

ΓΑΜΟΙ:

Στις 4 Δεκεμβρίου 2010, στον Άγιο Παντελεήμονα Αχαρνών, παντρεύτηκαν ο Ιωάννης Κ. Χαμηλός και η Μαρία Γ. Κούτρα. Ευχές στους νεόνυμφους.

ΠΕΝΘΗ:

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΑΠΤΗΣ
(Κοντοβρά-
κης)
1919-2011**

Στις 4 Φε-
βρουαρίου
2011, απεβί-

ωσε στην Αθήνα και σύμφωνα με την επιθυμία του ενταφιάστηκε στην Καλοσκοπή ο Γιάννης Ράπτης (Κοντοβράκης).

Συγγενείς φίλοι και συναγωνιστές παρευρέθησαν στην εξόδιο ακολουθία στην Αγία Μαρίνα Αρτέμιδας (Λούτσα) όπου και κατοικούσε. Ο ανηψιός του Δημήτρης Ευσταθίου Ράπτης τον αποχαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια.

«Φίλοι, συγχωριανοί, συναγωνιστές και συγγενείς μαζευτήκαμε σήμερα στην Λούτσα στην εκκλησιά της Αγίας Μαρίας για την εξόδιο ακολουθία και τον στερνό αποχαιρετισμό στον αγωνιστή Γιάννη Ράπτη, πιο γνωστό όμως ως Κοντοβράκη.

Γεννήθηκε το 1919 στο χωριό μας Καλοσκοπή Φωκίδας, παιδί πολυμελούς οικογένειας που αριθμεί 5 αδέρφια. Ο πόλεμος του 1940 θα τον βρεί τσοπανόπουλο στο χωριό. Θα ακολουθήσει η ένταξη του στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα μέσα από τις γραμμές του ΕΛΑΣ. Με το κύκλο της τρομοκρατίας που ανοίγει το 1946 θα ξαναβγεί στο βουνό ως μαχητής του ΔΣΕ.

Στην μεραρχία του Διαμαντή θα ονομασθεί υπολοχαγός και θα πάρει μέρος στις περισσότερες μάχες που θα δοθούν στα μέρη μας. Εδώ πια ξεκινάει και ο θρύλος του. Το όνομα Γιάννης Ράπτης θα ξεχαστεί και μένει μόνο το Κοντοβράκης. Στα βουνά της Ρούμελης θα γνωρίσει και την Χαρίκλεια Λάμπρου από το Μαυρομάτι Βοιωτίας παντοτινή και αγαπημένη συντρόφισσα σε όλα του τα χρόνια.

Με την συνθηκολόγηση του ΔΣΕ τον Αύγουστο του 1949 δεν παραδίδει το τουφέκι αλλά συνεχίζει τον αγώνα, τρεις σύντροφοι, μαζί του φυσικά και η Χαρίκλεια. Ο θρύλος του μη παραδομένου μαζεύει τα αποσπάσματα του στρατού καθώς και όλες τις παρακρατικές ομάδες της Ρούμελης, για να τους πιάσουν νεκρούς ή ζωντανούς.

Αποτέλεσμα μηδέν. Ο αέρας δεν πιάνεται. Τελικά μόνο με συμφωνία ως λιγοτιμής θα παραδοθεί στα Καστέλλια στον

αδελφό του Νίκο που υπηρετεί ως Λοκατζής στον κυβερνητικό Στρατό. Όλοι μαζεύονται να δουν από κοντά τον μικροκαμωμένο αυτόν άνδρα που δεν λούφαξε, δεν τρόμαξε. Δεν κατέβασε το κεφάλι.

Παντρεύεται την Χαρίκλεια και ξεκινούν νέο αγώνα για την επιβίωση. Από το χωριό μας εγκαταστάθηκαν στα Βάγια Βοιωτίας και οριστικά πλέον στην Αθήνα.

Η μοίρα και αυτή τη φορά άδικη και καταστροφική για τους δύο αγωνιστές. Μόλις αρχίζουν να πατούν στα πόδια τους θα χαθεί σε αυτοκινητιστικό ατύχημα ο μεγάλος τους γιος Παναγιώτης το 1975 για να ακολουθήσει ο δευτερότοκος

Δημήτρης το 1994 χτυπημένος από την επάρατο νόσο.

Αμείλικτο το χτύπημα αλλά και πάλι δεν το βάζει κάτω. Οι κοινωνικοί αγώνες πρώτος σκόπος της τσακισμένης του ζωής.

Κοντοβράκη, κανένας δεν θα σε ξεχάσει από όλους όσους σε γνώρισαν και όσους ακόμα θα σε γνωρίσουν μέσα από τις περιγραφές μας στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας. Τώρα ακουμπώντας πάνω στο φέρετρό σου θέλω να μοιραστώμια κατάθεση ψυχής που μου έκανες τα τελευταία χρόνια.

Κείμενα που γράφτηκαν σε κατηγορήσαν για φονικά που γίνηκαν στο χωριό μας στην διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Αρκετές φορές μου τηλεφωνήσες ακόμα και προχωρημένες βραδινές ώρες για να μου εκμυστηρευθείς τον καημό σου.

Ο μικρός αυτός αποχαιρετισμός θα κλείσει με τις λέξεις που θεωρώ ότι σε χαρακτήρισαν όλη σου τη ζωή.

Ανυπότακτος – κλαρίτης – λεύτερος. Η λέξη φόβος δεν υπήρξε ποτέ σύντροφος σου.

Από το κοιμητήρι της Καλοσκοπής που θα σε πάμε τώρα η ψυχούλα σου ας πετάει στα ρέματα και στις ραχούλες του χωριού σου μεταφέροντας το

μήνυμα του αγώνα και της λευτεριάς.

Καπετάνιε, αθάνατη η θύμησή σου και οδηγός μας.

Καλό σου ταξίδι»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ 1916-2010

Στις

18/12/2010

απεβίωσε

στην Αθήνα

και ενταφιά-

στηκε στην

Καλοσκοπή.

Ο Νικόλαος

Χριστοδού-

λου γεννήθηκε

στην Καλοσκοπή

το 1916. Από μικρός δεν γνώρι-

σε πατέρα και η ζωή του έγινε

ακόμα πιο δύσκολη. Έτσι λοιπόν

αναγκάστηκε να πάρει τη ζωή

στα χέρια του. Παντρεύτηκε την

Ασήμω Αναγνώστου και απέ-

κτησε δύο αγόρια και τέσσερα

εγγόνια. Παράλληλα με την γε-

ωργία εργαζόταν σαν ταχυδρό-

μος και σαν πιστολαδόρος στην

ΜΟΜΑ. Το 1966 ερχόμενος στην

Αθήνα εργάστηκε στην Πολεμική

Αεροπορία όπου και έφυγε

με τον βαθμό του Αρχιτεχνίτη Α΄.

Διακρίθηκε για την εργατικότητά

του και το ήθος του.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΡΣΟΥ 1925-2011

Στις 3 Μαρτίου 2011 απεβίωσε και κηδεύτηκε στο νεκροταφείο Καλοσκοπής η Αικατερίνη Ι. Βάρσου.

Η μεταστάσα είχε γεννηθεί στο χωριό και ήταν κόρη του Αριστείδη Δανιήλ (Λιούγκα). Είχε παντρευτεί τον μακαρίτη Γιάννη Βάρσο (Τρικούπη). Ζούσαν ήσυχα στο χωριό και μαζί απέκτησαν την Μαρία που είναι παντρεμένη στην Άμφισσα και τον Παναγιώτη που σήμερα ακολουθώντας το επάγγελμα του πετέρα του είναι εργολάβος οικοδομών με έδρα την Καλοσκοπή. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή της. Ήταν από τις τελευταίες της παλιάς γενιάς.

Φωτ. 27-8-1927: Ο Γιώργος Κ. Έφορος στη νεανική του ηλικία. Στις 10 Μαρτίου 2011 γιόρτασε τα 103 του χρόνια. Νά 'σαι πάντα καλά μπάρμπα Γιώργο.

παιδιά φωτογραφίες

Φωτ. 1892-1893: Ο Κων/νος Έφορος με την σύζυγό του Ευθυμία και τις κόρες του Αικατερίνη, Μαρία και Λαυρία.

Τις φωτογραφίες μας έστειλε η Μαρία Τσιαμπά. Την ευχαριστούμε.

Απογραφή Πληθυσμού

Η γενική απογραφή των κατοίκων του χωριού μας έχει ορισθεί να γίνει στις 13 και 14 Μαΐου 2011.

Πρόκειται για ένα σπουδαίο γεγονός από το οποίο θα εξαρτηθεί η περεταίρω ανάπτυξη του χωριού μας (διατήρηση εκπροσώπησης, χρηματική ενίσχυση κ.λπ.).

Γι' αυτό **επιβάλλεται να απογραφούμε όλοι στον τόπο της καταγωγής μας.**

Για τη διευκόλυνσή μας το Δ.Σ. αποφάσισε να δρομολογήσει ΠΟΥΛΜΑΝ που θα αναχωρήσει στις 13/5/2011 για το χωριό. Για πληροφορίες και δηλώσεις θέσεων επικοινωνήστε στα τηλέφωνα: 6986 662642, 210 7215032, 6948 897447.

Ας δώσουμε όλοι το "παρών".

Ο πρόεδρος και τα μέλη
του Διοικητικού Συμβουλίου
της Κοινότητας Καλοσκοπής
σας εύχονται Καλή Ανάσταση.

“ Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ ”

Τριμηνιαία Εφημερίδα
Ιδιοκτησία:

Σύνδεσμος Καλοσκοπιτών Παρνασσίδας
“ Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ ”

(Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο-Εκδότης:
Β. Γρηγοροπούλου, Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου)
Πειραιώς 4 • Αθήνα • 104 31 • τηλ. & φαξ: 210 52.38.158
www.kaloskopi.gr

Ηλ. Σελιδοποίηση - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 26 • ΤΗΛ. 5227552
e-mail: info@antoniadis-sa.gr